

حقوق ورزشی

با تجدیدنظر

دکتر حسین آقایی نیا
عضو هیئت علمی دانشگاه تهران

سرشناسه : آقای نیل، حسین، ۱۳۲۳ -
عنوان قراردادی : ایران. قوانین و احکام Iran. Laws, etc
عنوان و نام پدیدآور: حقوق ورزشی / حسین آقای نیل
وضعیت ویراست : ویراست دوم.
مشخصات نشر : تهران: نشر میزان، ۱۳۹۹
مشخصات ظاهری : ۲۷۲ ص.
شابک : 978-622-212-132-7
وضعیت فهرست نویسی : فیپا
یادداشت : چاپ هفدهم
موضوع : ورزش -- قوانین و مقررات -- ایران
موضوع : Sports -- Law and legislation -- Iran
رده بندی کنگره : KNH ۸۴۸
رده بندی دیویی : ۳۴۴/۵۵۰۹۹۰۲۶
شماره کتابشناسی ملی : ۶۱۷۸۰۹۷

هرگونه تکثیر (اعم از چاپ، کپی، فایل الکترونیکی و...) از این اثر بدون اخذ مجوز
از ناشر خلاف قانون بوده و پیگرد قانونی دارد.
لطفاً در صورت مشاهده، موارد را به شماره تلفن های ذیل اطلاع دهید.

۱۳۲۴

نشر میزان

حقوق ورزشی

دکتر حسین آقای نیل

چاپ هفدهم: تابستان ۱۳۹۹

قیمت: ۴۵۰۰۰ تومان

شمار: ۲۰۰۰ نسخه

شابک: ۹۷۸-۶۲۲-۲۱۲-۱۳۲-۷

دفتر مرکزی: خیابان سهروردی شمالی، خیابان خرمشهر، پلاک ۶۲

تلفن ۸۸۵۴۹۱۳۱ - ۸۸۵۴۴۱۲۴ - ۸۸۳۴۹۵۲۹ - ۸۸۳۴۹۵۳۰

فروشگاه مرکزی: خ انقلاب، روبروی درب اصلی دانشگاه تهران، ابتدای خ فخرآزی، پلاک ۸۳، تلفن ۶۶۴۶۷۷۷۰

پست الکترونیکی: mizannasher@yahoo.com وب سایت: www.mizan-law.ir

اینستاگرام: nashremizan کانال تلگرام: t.me/nashremizan

به نام پروردگار دانا و توانا

حقوق ورزشی، به عنوان یک درس برای نخستین بار در سال ۱۳۵۵ و بنا به پیشنهاد اینجانب و پذیرش ریاست وقت مدرسه عالی ورزش آقای دکتر اسفندیار ستاری در ردیف درس‌های این مدرسه قرار گرفت. پس از گذشت چند سال، اولین کتاب حقوقی ورزشی در سال ۱۳۶۹ چاپ و منتشر گردید که روند چاپ و انتشار آن به فضل الهی تاکنون ادامه داشته و به چاپ هفدهم رسیده است.

کتاب حاضر با تغییرات اساسی و با ابتناء بر تجارب و تغییر و تحولاتی که در نظام قانون‌گذاری و ورزش کشور صورت گرفته است، تدوین شده که امیدوارم مفید واقع شود. لازم می‌دانم مراتب تشکر خود را از سرکار خانم لیلا بلالی دانشجوی ممتاز کارشناسی ارشد دانشکده حقوق و علوم سیاسی دانشگاه تهران که در ویراستاری این اثر همکاری قابل توجهی مبذول داشته‌اند اعلام دارم. همچنین از جناب آقای جانبخش که با ارایه عکس به غنای این کتاب افزوده‌اند، سپاسگزارم. در خاتمه، ضمن اذعان بر وجود اشکالات شکلی و محتوایی در این کتاب، از همه خوانندگان ارجمند تقاضا دارم از تذکر این موارد دریغ نفرمایند.

با سپاس، حسین آقائی‌نیا

h_aghaienia@yahoo.com

تقدیم به

همه کسانی که در استای اهداف حیاتی ورزش کشور صادقانه تلاش می کنند.

فهرست مطالب

فصل نخست: کلیات حقوق ورزشی	۱۹
مبحث نخست. حقوق‌شناسی ورزشی	۱۹
گفتار نخست. ضرورت آگاهی‌های حقوقی برای جامعه ورزش	۱۹
گفتار دوم. معانی و ویژگی‌های حقوق	۲۰
۱- معانی	۲۰
۲- ویژگی‌ها	۲۱
گفتار سوم. منابع حقوق	۲۳
۱- قانون اساسی	۲۴
۲- قانون عادی	۲۵
الف - امضای قانون	۲۶
ب - انتشار قانون	۲۷
پ - تعامل قانون با زمان	۲۸
۳- نتایج همه‌پرسی قانون اساسی	۲۸
۴- عرف	۲۸
۵- رویه قضایی	۲۹
۶- اندیشه‌های حقوقی	۲۹
۷- آیین‌نامه	۲۹
۸- تصویب‌نامه	۳۱
۹- بخشنامه	۳۱
گفتار چهارم. تقسیم‌بندی رشته‌های حقوق	۳۲
گفتار پنجم. مسئولیت‌های حقوقی	۳۲

۸ □ حقوق ورزشی

- ۱- تعریف و انواع ۳۲
- ۲- مسئولیت کیفری ۳۳
- ۳- جرم و ارکان آن ۳۳
- الف - رکن قانونی ۳۳
- ب - رکن مادی ۳۵
- پ - رکن معنوی ۳۶
- نخست - جرایم عمدی ۳۶
- دوم - جرایم غیرعمدی ۳۸
- ۴- شرایط مسئولیت کیفری ۴۰
- ۵- مجازات‌ها ۴۲
- ۶- مسئولیت مدنی ۴۶
- الف - ارتکاب رفتار ۴۶
- ب - وقوع ضرر ۴۷
- پ - خلاف قانون بودن رفتار ارتكابی ۴۷
- ۷- مسئولیت اداری ۵۴
- مبحث دوم. ورزش و تربیت بدنی ۵۵
- گفتار نخست. کاربردهای واژگان ۵۵
- ۱- کاربردهای تشکیلاتی ۵۵
- ۲- کاربردهای آموزشی ۵۶
- ۳- کاربردهای عمومی ۵۶
- ۴- کاربردهای قانونی ۵۶
- گفتار دوم. تعریف‌ها ۵۷
- ۱- تعریف ورزش ۵۷
- ۲- تعریف تربیت بدنی ۵۸
- گفتار سوم. نگاه قوانین به تربیت بدنی و ورزش ۵۹
- ۱- جایگاه تربیت بدنی در قانون اساسی ۶۰
- الف - ویژگی‌های قانون اساسی ۶۰

فهرست مطالب □ ۹

ب - تربیت بدنی رکن ضروری برای تحقق اهداف قانون اساسی	۶۲
پ - تحلیل بند سوم از اصل سوم قانون اساسی	۶۳
۲- جایگاه ممتاز ورزش در قوانین عادی	۶۴
۳- تعامل حقوق با تخلفات ورزشی	۶۵
مبحث سوم. چیستی حقوق ورزشی	۶۶
گفتار نخست. تعریف و محتوا	۶۶
گفتار دوم. رسالت و اهداف حقوق ورزشی	۶۷
۱- رسالت	۶۷
۲- اهداف	۶۷
گفتار سوم. پیشینه حقوق ورزشی در ایران	۶۷
۱- پیشینه فقهی	۶۷
۲- پیشینه قانونی	۶۹
۳- پیشینه حقوقی	۷۰
۴- پیشینه آموزشی	۷۱

فصل دوم: مسؤولیت ورزشکاران

مبحث نخست. معافیت ورزشکاران	۷۳
گفتار نخست. مستند قانونی و شرایط آن	۷۳
۱- مستند قانونی	۷۳
۲- ورزش از نگاه قانون	۷۴
۳- عملیات ورزشی	۷۵
۴- مرتکب عملیات ورزشی و نحوه ارتکاب آن	۷۶
۵- بزه‌دیدگان عملیات ورزشی	۷۸
۶- حوادث ناشی از عملیات ورزشی	۷۹
۷- رعایت مقررات ورزشی	۸۱
الف - چیستی و انواع مقررات ورزشی	۸۱
ب - مقررات فنی	۸۲

۱۰ □ حقوق ورزشی

- پ - مقررات و زمان ۸۳
- ت - مقررات و وسایل تجهیزات عمومی ۸۶
- ث - مقررات و وسایل یا تجهیزات شخصی ورزشکار ۸۷
- ج - اقدامات خطرناک و خلاف اخلاق ورزشی ۸۸
- ۸- انطباق با موازین شرعی ۹۰
- ۹- مجرمانه بودن عملیات ورزشی و حوادث ناشی از آن ۹۴
- ۱۰- شرایط لازم برای مجازات ورزشکاران ۹۵
- گفتار دوم. مبانی معافیت ورزشکاران از مجازات ۹۶
- ۱- اهداف ورزش و آثار آن ۹۶
- ۲- تفکیک ناپذیری عملیات ورزشی از حادثه ۹۷
- ۳- رضایت و قبول خطر از سوی بزه‌دیده ۹۷
- ۴- اجازه قانون ۱۰۰
- مبحث سوم. دوپینگ ورزشکاران ۱۰۱
- گفتار نخست. کلیات ۱۰۱
- ۱- تعریف ۱۰۱
- ۲- شیوه‌های دوپینگ و مواد آن ۱۰۲
- ۳- مبانی منطقی و بنیادین آیین‌نامه جهانی مبارزه با دوپینگ ۱۰۲
- ۴- مرتکبین دوپینگ ۱۰۳
- ۵- دلایل دوپینگ ۱۰۳
- گفتار دوم. ماهیت حقوقی دوپینگ ۱۰۴
- ۱- تخلف ورزشکاران از مقررات ۱۰۴
- ۲- همکاری مدیران در دوپینگ ۱۰۴
- فصل سوم: مسئولیت مربیان ۱۰۷**
- مبحث نخست. کلیات مسئولیت مربیان ۱۰۷
- گفتار نخست. صلاحیت‌ها و تکالیف ۱۰۷
- ۱- تعریف مربی و مصادیق آن ۱۰۷

فهرست مطالب □ ۱۱

- ۲- مبانی حقوقی تکالیف مربیان ۱۰۸
- ۳- صلاحیت‌های فنی مربیان ۱۱۰
- گفتار دوم. وظایف مقدماتی ۱۱۱
- ۱- شناخت هویتی ورزشکاران ۱۱۱
- ۲- احراز وضعیت سلامت ورزشکاران ۱۱۲
- ۳- بازدید ۱۱۳
- الف - وسایل و تجهیزات عمومی ۱۱۴
- ب - وسایل و تجهیزات شخصی ۱۱۴
- پ - شرایط بازدید ۱۱۴
- ت - نحوه بازدید ۱۱۵
- ۴- توجه به شرایط جوی ۱۱۸
- الف - صاعقه یا رعدوبرق ۱۱۹
- ب - گرمزدگی ۱۲۰
- پ - سایر موارد ۱۲۲
- ۵- سازمان‌دهی و تجانس فعالیت‌های ورزشی ۱۲۳
- ۶- آگاه‌سازی از خطرات احتمالی ۱۲۶
- ۷- آماده‌سازی ورزشکاران پیش از عملیات ورزشی ۱۲۷
- ۸- تدارک وسایل کمک‌های اولیه ۱۲۸
- ۹- آموزش مهارت‌ها و فرار از خطر ۱۲۸
- مبحث دوم. وظایف میدانی مربیان ۱۲۹
- گفتار نخست. الزام به حضور و شرایط آن ۱۲۹
- ۱- حضور مستمر ۱۲۹
- ۲- کیفیت حضور و شرایط آن ۱۳۱
- گفتار دوم. مراقبت‌های فنی ۱۳۴
- ۱- آگاهی از توانایی ورزشکاران ۱۳۴
- ۲- لزوم تعادل در رقابت‌های ورزشی ۱۳۶
- گفتار سوم. انجام کمک‌های اولیه ۱۳۷

۱۲ □ حقوق ورزشی

- ۱- تعریف و شرایط ۱۳۷
- ۲- ورزش و کمک‌های اولیه ۱۳۸
- ۳- مربیان و کمک‌های اولیه ۱۳۹
- ۴- تخصصی بودن کمک‌های اولیه ۱۴۰

فصل چهارم: مسؤولیت داوران ۱۴۵

- مبحث نخست. داور و وظایف حقوقی ۱۴۵
- گفتار نخست. جایگاه اجتماعی و مصونیت ۱۴۵
- ۱- جایگاه اجتماعی ۱۴۵
- ۲- مصونیت داوران ۱۴۶
- گفتار دوم. وظایف داوران پیش از آغاز ۱۴۹
- ۱- بازدید از وسایل و تجهیزات ۱۴۹
- ۲- بازدید وسایل شخصی ورزشکاران و احراز سلامتی ۱۵۰
- ۳- توجه به شرایط جوی نامساعد و خطرناک ۱۵۱
- ۴- احراز شرایط لازم از نظر امنیتی ۱۵۲
- مبحث دوم. وظایف داوران در جریان فعالیت‌های ورزشی ۱۵۳
- گفتار نخست. نظارت بر امور فنی ۱۵۳
- ۱- نظارت مستمر و دقیق بر جریان بازی ۱۵۳
- ۲- ممانعت از رقابت‌های نامتعادل ۱۵۴
- ۳- رسیدگی به وضعیت ورزشکاران مصدوم ۱۵۵

فصل پنجم: مسؤولیت پزشکان ۱۵۷

- مبحث نخست. طب ورزشی ۱۵۷
- گفتار نخست. کلیات ۱۵۷
- ۱- تعریف طب ورزشی ۱۵۷
- ۲- مستندات قانونی ۱۵۸
- مبحث دوم. مسؤولیت پزشک تیم ۱۵۹

فهرست مطالب □ ۱۳

گفتار نخست. تعریف و وظایف کلی	۱۵۹
۱- تعریف پزشک تیم	۱۵۹
۲- وظیفه مراقبت	۱۶۰
۳- وظیفه اعلان و رضایت آگاهانه	۱۶۴
۴- کوتاهی در مراجعه به ورزشکار و مسئولیت ناشی از عمل دیگری	۱۶۶
۵- مسئولیت مربیان و مالکین در تدارک مراقبت‌های پزشکی	۱۶۸

فصل ششم: مسئولیت مدیران ورزشگاه‌ها ۱۷۱

مبحث نخست. کلیات	۱۷۱
گفتار نخست. ورزشگاه و مدیریت آن	۱۷۱
۱- تعریف و ویژگی‌های حقوقی ورزشگاه	۱۷۱
۲- مدیران ورزشگاه‌ها و مبانی مسئولیت آنان	۱۷۲
گفتار دوم. تعامل مدیران و کارکنان ورزشگاه	۱۷۳
۱- احراز صلاحیت اخلاقی	۱۷۳
۲- تعیین وظایف کارکنان	۱۷۳
گفتار سوم. بازدید، تعمیر و نگهداری	۱۷۴
۱- وظیفه بازدید و رفع اشکال	۱۷۴
۲- نکات ضروری مرتبط با مدیران ورزشگاه	۱۷۵
مبحث دوم. تعامل مدیران ورزشگاه با مربیان	۱۷۷
گفتار نخست. احراز صلاحیت اخلاقی و فنی و تعهد به اجرای قرارداد	۱۷۷
گفتار دوم. وظایف مدیران ورزشگاه در قبال فعالیت‌های ورزشی	۱۷۸
مبحث سوم. مدیریت تماشاگران	۱۷۹
گفتار نخست. ارائه امکانات و تسهیلات	۱۷۹
گفتار دوم. تدابیر احتیاطی در رقابت‌های ورزشی	۱۷۹

فصل هفتم: مسئولیت مدیران مدارس ۱۸۳

مبحث نخست. مسئولیت مدیران مدارس	۱۸۳
---------------------------------------	-----

۱۴ □ حقوق ورزشی

گفتار نخست. مستندات مسؤولیت.....	۱۸۳
۱- مدرسه و مدیریت ورزش.....	۱۸۳
۲- مستندات مسؤولیت مدیر.....	۱۸۴
الف - مستندات مذکور در آیین نامه.....	۱۸۴
ب - مستندات قانونی.....	۱۸۵
گفتار دوم. عناوین وظایف مدیران مدارس.....	۱۸۵
مبحث دوم. مسؤولیت معلمان یا مربیان ورزش در مدرسه.....	۱۸۶

فصل هشتم: فرآیند اعزام ورزشکاران.....

مبحث نخست. تدابیر و اقدامات پیش از اعزام.....	۱۸۹
گفتار نخست. تعیین سرپرست و مربیان و مجوز اعزام.....	۱۹۰
گفتار دوم. تدارک وسایط نقلیه و تنظیم امور آن.....	۱۹۱
مبحث دوم. تدابیر در مسیر اعزام.....	۱۹۳
گفتار نخست. نظارت بر راننده و رانندگی.....	۱۹۳
گفتار دوم. نظارت بر امور در توقف‌های بین راهی.....	۱۹۴
مبحث سوم. تدابیر در زمان اسکان در اردو.....	۱۹۵
گفتار نخست. معیارهای اسکان.....	۱۹۵
گفتار دوم. نحوه اعزام به مسابقات.....	۱۹۵
گفتار سوم. خرید، گردش، بیماری.....	۱۹۵
۱- خرید.....	۱۹۵
۲- گردش یا ملاقات اقوام.....	۱۹۶
۳- مصدومیت یا بیماری.....	۱۹۷
مبحث چهارم. اقداماتی که باید در بازگشت اعمال شود.....	۱۹۷
گفتار نخست. به‌کارگیری وسایط نقلیه مطمئن.....	۱۹۷
گفتار دوم. رعایت زمان و مطلع کردن خانواده‌ها.....	۱۹۷
گفتار سوم. اقدامات نهایی.....	۱۹۸

فهرست مطالب □ ۱۵

فصل نهم: اختیارات مدیران ورزشی در تنبیه ورزشکاران ۲۰۱..

- مبحث نخست. مستند قانونی و ممنوعیت‌های اجرایی ۲۰۱
- گفتار نخست. مستند قانونی و فلسفه وضع ۲۰۱
- ۱- مستند قانونی ۲۰۱
- ۲- تعامل قانون با آیین‌نامه یا بخشنامه ۲۰۲
- گفتار دوم. تحلیل ماهوی اختیار تنبیه ۲۰۳
- ۱- اشخاص مجاز ۲۰۳
- ۲- ویژگی‌های بزه‌دیدگان ۲۰۶
- ۳- اقدامات تنبیهی و اوصاف آن ۲۰۶

فصل دهم: تماشاگران، حقوق و ناهنجاری‌ها ۲۱۱.....

- مبحث نخست. حقوق تماشاگران ۲۱۱
- گفتار نخست. موقعیت و جایگاه ۲۱۱
- ۱- تعریف و شرایط ۲۱۱
- ۲- نقش قبول خطر از سوی تماشاگران ۲۱۲
- مبحث دوم. رفتارهای ناهنجار تماشاگران ۲۱۴
- گفتار نخست. نوع تماشاگران و انگیزه‌های ارتکاب ۲۱۴
- گفتار دوم. نوع جرایم و تخلفات ۲۱۶

فصل یازدهم: الزام قانونی کمک به مصدومین در ورزش ۲۱۹.

- مبحث نخست. قانون مجازات خودداری از کمک به مصدومین و رفع مخاطرات جانی ۲۲۰
- گفتار نخست. شرایط عمومی ۲۲۰
- ۱- وضعیت مصدوم ۲۲۰
- ۲- چه کسی موظف به کمک است؟ ۲۲۲
- ۳- چه اقدامی کمک به مصدوم محسوب می‌شود؟ ۲۲۳
- ۴- آیا کمک باید مؤثر باشد؟ ۲۲۴

۱۶ □ حقوق ورزشی

- ۲۲۴..... ۵- ضمانت اجرای خودداری از کمک
- ۲۲۵..... گفتار دوم. موارد تشدید مجازات

فصل دوازدهم: گزارش حادثه و تنظیم استشهاد

- ۲۲۷..... مبحث نخست. گزارش حادثه
- ۲۲۷..... گفتار نخست. کلیات
- ۲۲۹..... مبحث دوم. تنظیم استشهادیه
- ۲۲۹..... گفتار نخست. ضرورت تنظیم
- ۲۲۹..... گفتار دوم. نمونه یک استشهادیه

فصل سیزدهم: جرایم غیرورزشی در حوزه ورزش

- ۲۳۱..... مبحث نخست. جرایم عمومی
- ۲۳۲..... گفتار نخست. جرایم اختلاس، ارتشاء و تصرف غیرقانونی
- ۲۳۲..... ۱- اختلاس
- ۲۳۴..... ۲- ارتشاء
- ۲۳۷..... ۳- جرم تصرف غیرقانونی
- ۲۳۷..... ۴- جرایم مالی
- ۲۳۹..... گفتار دوم. جرایم علیه شخصیت معنوی
- ۲۳۹..... ۱- توهین
- ۲۳۹..... ۲- افترا
- ۲۴۰..... ۳- نشر اکاذیب
- ۲۴۰..... مبحث دوم. جرایم جنسی
- ۲۴۱..... گفتار نخست. انواع جرایم جنسی و مجازات‌ها
- ۲۴۴..... گفتار دوم. بزه‌کاران، بزه‌دیدگان و توصیه‌های پیشگیرانه

فصل چهاردهم: حکمیت در ورزش

- ۲۴۸..... واقعیات و ارقام
- ۲۴۸..... مقر دیوان در کجاست؟

فهرست مطالب □ ۱۷

چه نوع اختلافاتی قابل ارجاع به دیوان است؟	۲۴۸
چه کسی می تواند به دیوان مراجعه کند؟	۲۴۹
دیوان تحت چه شرایطی مداخله خواهد کرد؟	۲۴۹
روش های اعمال حکمیت در دیوان چیست؟	۲۴۹
زبان های مورد استفاده دیوان حکمیت چیست؟	۲۴۹
حکم ها چگونه گزینش می شوند؟	۲۵۰
روش کار دیوان حکمیت به طور کلی چگونه است؟	۲۵۰
کدام قانون از سوی حکم ها اعمال می شود؟	۲۵۰
هزینه حکمیت دیوان چقدر است؟	۲۵۱
رسیدگی های دیوان حکمیت چه مدت طول می کشد؟	۲۵۱
آیا رسیدگی ها محرمانه است؟	۲۵۱
آثار رأی صادره از سوی دیوان حکمیت چیست؟	۲۵۲
آیا می توان علیه رأی دیوان حکمیت درخواست تجدیدنظر کرد؟	۲۵۲
ضمیمه	۲۵۳
فهرست منابع و مآخذ	۲۶۵